

EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ROSYJSKIEGO

Autorzy biuletynu: Krystyna Kancewicz-Sokołowska
Autor opracowania graficznego: **Maja Chmura** (majachmura@wp.pl)

Redaktor merytoryczny cyklu: **Joanna Dziędzic**
Redaktor z ramienia CKE: **Lucyna Grabowska**
Redaktor językowy: **Renata Frątczak**
Redaktor techniczny: **Stefan Drobner**

Stan prawny na dzień 1 grudnia 2005 r.

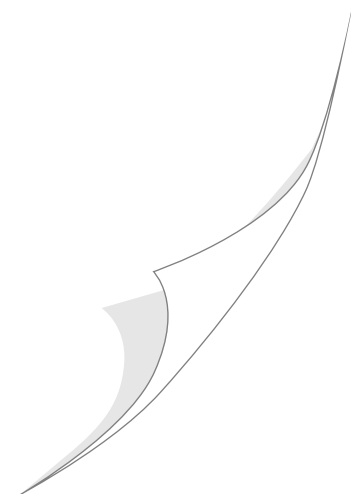
Wydawca: **Centralna Komisja Egzaminacyjna**
Warszawa 2006

ISBN 83-7400-212-3

Łamanie tekstu:
Trzecie Oko S.C. (trzecieoko@q.pl)

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	4
II. USTNY EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ROSYJSKIEGO	5
III. EGZAMIN USTNY – POZIOM PODSTAWOWY	6
IV. EGZAMIN USTNY – POZIOM ROZSZERZONY	13
V. EGZAMIN PISEMNY	19
VI. EGZAMIN PISEMNY – POZIOM PODSTAWOWY	20
VII. EGZAMIN PISEMNY – POZIOM ROZSZERZONY	30

WSTĘP

Drodzy Maturzyści!

Wyniki pierwszego egzaminu maturalnego, zgodnego z nową formułą, zostały już podsumowane i przeanalizowane. Wiadomo zatem, które zadania sprawiają maturzystom największe kłopoty, a z którymi radzą sobie lepiej.

Niniejszym zaprezentuję wam omówienie całego egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego – ustnego i pisemnego, na poziomie podstawowym i rozszerzonym. Każde zadanie skomentuję w taki sposób, aby ułatwić wam przygotowanie się i przystąpienie do egzaminu. Spróbuję pokazać wam, co zrobić, aby wykazać się znajomością języka rosyjskiego. Wskażę, jak należy poprawnie wykonać zadania egzaminacyjne, aby efektywnie wykorzystać czas i uzyskać jak największą liczbę punktów.

KROK 1

Jeśli przygotowujesz się do egzaminu, powinieneś zaopatrzyć się w *Informator maturalny od 2005 roku. Język rosyjski*. Informator stanie się twoją podstawową lekturą.

Pamiętaj, że egzamin maturalny z języka obcego (bez względu jakiego) sprawdza wiele różnych umiejętności. Są one szczegółowo opisane właśnie w Informatorze maturalnym (patrz: rozdział V – Wymagania egzaminacyjne).

Wykonując zadania maturalne, wykażesz się umiejętnościami w zakresie: rozumienia tekstów czytanych i rozumienia tekstów ze słuchu, tworzeniem różnego rodzaju tekstów (zarówno ustnie, jak i pisemnie), znajomością gramatyki, umiejętnością komunikowania się w określonych sytuacjach językowych. Powinieneś uważnie przeanalizować zakres tematyczny egzaminu¹⁾ i zastanowić się, który z tematów wymienionych w wykazie nie sprawia ci żadnych problemów, który znasz słabiej, a na który będziesz budował wypowiedź z dużą trudnością. Być może też znajdziesz w wykazie tematy, których w ogóle nie znasz!

KROK 2

Ułóż plan pracy. Zastanów się, jaki materiał musisz powtórzyć. Oceń, czego musisz się jeszcze nauczyć. Pamiętaj, że lekcje języka rosyjskiego w szkole, zajęcia kółka języka rosyjskiego, konsultacje indywidualne z nauczycielem czy kursy językowe – to jeszcze nie wszystko. Na zajęciach nauczyciel przekaże ci określoną część materiału, wyjaśni ci niektóre zagadnienia, uporządkuje twoją wiedzę. Ale utrwalić ten materiał musisz sam, gdyż pewne umiejętności językowe należy ćwiczyć samodzielnie.

Powtarzaj zatem regularnie materiał w domu, nawiązuj kontakt z „żywym” językiem rosyjskim, czytając teksty w internecie (np. krótkie informacje, reklamy, ogłoszenia, recenzje filmów), oglądaj telewizję rosyjską. Wsłuchując się w język, przyzwyczaisz się do jego intonacji, melodii, akcentu, wychwycisz wiele nowych słów. Sugeruję ci także, abyś wypożyczył z biblioteki (lub kupił) zbiór przykładowych zadań egzaminacyjnych. Wydawnictw tego typu jest wiele, zapytaj więc swojego nauczyciela, które z nich są godne polecenia. Ćwicz pisownię! Pisz jak najwięcej prac pisemnych! Twój nauczyciel zapewne nie odmówi ci sprawdzenia twoich prac i omówienia popełnionych błędów. Na własnych błędach człowiek uczy się najlepiej, gdyż może je świadomie wyeliminować.

¹⁾ Informator maturalny od 2005 roku. Język rosyjski, str. 33, punkt I. 1 a–o.

KROK 3

Zdecyduj, na jakim poziomie będziesz zdawać egzamin maturalny. Pamiętaj, że twoja decyzja **dotyczy każdej części egzaminu oddzielnie**. Dlaczego? Dlatego, że każda część egzaminu maturalnego z języka obcego **jest odrębnym egzaminem**.

Oznacza to, że możesz zdawać egzamin ustny na poziomie podstawowym, podczas gdy pisemny – na poziomie rozszerzonym lub odwrotnie. Możesz też zdawać obydwa egzaminy na poziomie podstawowym lub obydwa na rozszerzonym. Wybór należy do ciebie. Oceń swoje umiejętności i uwzględnij wymagania wyższej uczelni, na której chciałbyś studiować.

Przeanalizuj:

- przebieg egzaminu;
- szczegółowe wymagania egzaminacyjne (to znaczy to, co powinieneś umieć na poziomie podstawowym, a co na poziomie rozszerzonym);
- swoje umiejętności;
- wymagania wybranej przez siebie wyższej uczelni.

Dopiero potem podejmuj decyzję!

Jeśli zdajesz dwa języki – ten, który zdajesz jako nadobowiązkowy, musisz zdawać na poziomie rozszerzonym!

Przyjrzyjmy się zadaniom maturalnym w taki sposób, abyś wiedział, jak dobrze wykonać każde z nich. Co musisz umieć? O czym musisz pamiętać? Czego nie wolno ci robić? Przeczytaj poniższe uwagi.

USTNY EGZAMIN MATURALNY Z JĘZYKA ROSYJSKIEGO

Pamiętaj! Egzamin ustny zdajesz **tylko na jednym poziomie**. Oznacza to, że niezależnie od tego, czy wybrałeś ustny egzamin maturalny na poziomie podstawowym, czy rozszerzonym – aby zdać ustny egzamin maturalny, musisz otrzymać minimum 30% punktów możliwych do uzyskania na danym poziomie.

Cały egzamin przebiega w języku rosyjskim.

Kiedy wchodzisz do sali, przywitaj się: **Здравствуйте/Добрый день**.

Przystępując do odpowiedzi, powiedz: **Я готов. Я начну с задания номер один**, albo **Если можно, я начну с задания номер два**. Kończąc odpowiedź, powiedz: **Спасибо. Это всё** lub **Спасибо. Я закончил**.

EGZAMIN USTNY – POZIOM PODSTAWOWY

W zestawie egzaminacyjnym otrzymasz dwa zadania do wykonania.

- Pierwsze zadanie to „scenariusz” trzech tzw. rozmów sterowanych.
- Drugie zadanie to opis ilustracji i odpowiedź na dwa pytania zadane przez egzaminatora. Pytania do ilustracji znajdują się tylko w zestawie egzaminatora i usłyszysz je dopiero w trakcie egzaminu. Pytania te dotyczyć będą sytuacji przedstawionej na ilustracji, tj. będą tematycznie związane z ilustracją.

Gdy wylosujesz zestaw – przygotowujesz się do odpowiedzi.

Pamiętaj o kilku podstawowych zasadach:

Na przygotowanie się do całego egzaminu masz tylko 5 minut. Musisz ten czas wykorzystać w sposób najbardziej efektywny. Nie pisz całych dialogów! Nie pisz całego opisu ilustracji! Nie zdążysz przygotować się do odpowiedzi na oba zadania. Wypisz natomiast podstawowe słownictwo, które umożliwi ci wykonanie zadania! Jeżeli w trakcie odpowiedzi, pod wpływem stresu, zapomnisz rzadziej używane słowa lub wyrażenia – będziesz mógł wesprzeć się notatkami.

ANALIZUJESZ ZADANIE 1 – DIALOGI.

- **Zwróć uwagę na wskazówkę, kto rozpoczyna rozmowę!**
- W scenariuszu zawarte są **informacje**, np.: określające osobę, z którą rozmawiasz. Zawsze zatem **stosuj się ściśle do tych wskazówek**. Jeśli rozmawiasz z dorosłym, „znajomym” – zwróć się do niego w następujący sposób: Николай Николаевич; Андрей Петрович; Анна Павловна, czy Ирина Сергеевна. Jeśli rozmawiasz z kasjerem, kelnerem, z pracownikiem informacji czy sprzedawcą w sklepie i nie znasz jego imienia i imienia ojcowskiego – zwracaj się do niego, używając formy Вы, Вас, Вам itd. **Wykażesz się wtedy znajomością normatywnych form grzecznościowych.**
- Rolę twojego rozmówcy odgrywa egzaminator. Jeśli rozmawiasz z „kolegą” – **zwracasz się do egzaminatora na „ty”**. **Nie bój się tego. Egzaminator nie obrazi się na ciebie.**
- Masz przeprowadzić w miarę naturalną rozmowę. Nie możesz dokładnie przewidzieć, co powie twój rozmówca – egzaminator. Natomiast zawsze możesz poprosić egzaminatora o powtórzenie zdania, pytania. Powiedz wtedy: Извините, я не расслышал. Повторите, пожалуйста. / Будьте добры, повторите вопрос, я не расслышал.
- Scenariusz rozmów nie zawiera zdań przeznaczonych do tłumaczenia. Na przykład jeśli z polecenia wynika, że masz zapytać o pociąg, a ty nie pamiętasz, jak zapytać o pociąg pospieszny – zapytaj o osobowy.
- Nie próbuj w panice przypominać sobie brakujących słów czy wyrażen. **Zastąp je innymi.** Powiedz to samo – innymi słowami. **W trakcie egzaminu nie dysponujesz dodatkową pomocą. Nie masz słownika!**

- Prowadząc z egzaminatorem rozmowę, nie musisz się „rozgadywać”. Komisja ocenia realizację poszczególnych części zadania. Ocenia przekazanie konkretnych informacji, zadanie konkretnych pytań. **W twojej odpowiedzi nie może zabraknąć żadnej ze wskazanych w scenariuszu informacji.** Staraj się jednak używać w miarę zróżnicowanego słownictwa – za bogactwo językowe też będziesz oceniany!
- Twoje umiejętności językowe komisja oceni łącznie, tj. za oba zadania (maksymalnie – 5 punktów). Jeśli więc w ogóle nie przystąpisz do odpowiedzi na jedno z zadań, komisja nie może przyznać ci więcej niż 3 punkty za umiejętności językowe!

ANALIZUJESZ ZADANIE 2 – ILUSTRACJĘ.

- Pamiętaj o trzech elementach odpowiedzi, które w skrócie można określić jako: **kto; gdzie jest/znajduje się; co robi.**
- **Opis ilustracji musi być uporządkowany, logiczny i konsekwentny.** Działaj zatem „od ogółu do szczegółu” lub odwrotnie.
- **Aby dobrze opisać ilustrację, musisz znać i pamiętać:**
 - nazwy kolorów,
 - słownictwo związane z opisem zewnętrznym człowieka,
 - słownictwo związane z ubiorem człowieka,
 - słownictwo związane z opisem miasta, ulic, wsi, mieszkania itp.,
 - słownictwo związane z opisem czynności wykonywanych przez ludzi.

PRZYKŁADOWY

ZESTAW EGZAMINACYJNY

ZADANIE 1

ROZMOWY STEROWANE

Zapoznaj się z opisem trzech sytuacji. Twoim zadaniem będzie odegranie wskazanych ról.

A Uzyskiwanie i udzielanie informacji

W czasie pobytu w Rosji źle się poczułeś. Dzwonisz po pogotowie:

- poinformuj co ci dolega,
- podaj swój adres,
- dowiedz się o cenę wizyty lekarskiej.
(rozmowę rozpoczyna egzaminator)

B Relacjonowanie

Jesteś w Rosji. Rozmawiasz z kolegą – Rosjaninem. Opowiedz mu, jak spędziłeś weekend:

- jaka była pogoda,
- dokąd pojechałeś,
- co ciekawego widziałeś.
(rozmowę rozpoczyna egzaminator)

C Negocjowanie

Gościsz u siebie w domu Rosjanina. Twój gość zapowiada, że wróci do domu późną nocą. Wiesz, że to niebezpieczne:

- wyraż swoje niezadowolenie z tego powodu,
 - wytłumacz mu, dlaczego tak uważasz,
 - zaproponuj kompromisowe rozwiązanie problemu.
- (rozmowę rozpoczyna egzaminator)

ZADANIE 2

ROZMOWA NA PODSTAWIE ILUSTRACJI

Opisz poniższą ilustrację i odpowiedz na pytania egzaminującego.

1. Как ты думаешь, счастливы ли дети в этой семье?
 2. От чего, по-твоему, зависит семейное счастье?
- (te pytania znajdują się wyłącznie w zestawie egzaminatora)

Przeanalizujmy ten zestaw.

ZADANIE 1

SYTUACJA A:

Wyobraźmy sobie, że ta rozmowa przebiega w następujący sposób:

Rozpoczyna egzaminator.

- E. Я вас слушаю!
- Z. Мне нужен врач! Приезжайте!

- E. Ваш адрес!
- Z. Пушкина 4, квартира 2.**
- E. Ждите. Скорая выезжает.
- Z. Ты не знаешь, сколько я заплачу за консультацию? Это дорого стоит?**
- E. К сожалению, не знаю.

Podsumujmy:

- poinformuj go co ci dolega – brak informacji;
- podaj swój adres – informacja jest;
- dowiedz się, czy wizyta lekarska jest droga – informacja jest.

Zdający nie poinformował, co mu dolega – za odpowiedź otrzyma 2 punkty zamiast możliwych 3.

W jaki sposób możesz przygotować się i przeprowadzić tę rozmowę tak, aby uzyskać 3 punkty za przekaz informacji?

Po pierwsze – sprawdzasz, z kim będziesz rozmawiać. To pracownik pogotowia. Musisz zwracać się do niego **Вы**.

Po drugie – sprawdzasz, kto rozpoczyna rozmowę. To egzaminator. Prawdopodobnie zapyta: **Чем я могу вам помочь?** albo **Скорая помощь. Я вас слушаю.**

- Ты: **Добрый вечер!** Я упал(а). У меня сильно болит нога.
- Dalej: Я живу в гостинице „Москва”, на улице Варшавской в доме номер 2, albo Мой адрес – улица Пушкина 3, квартира 2!
- Dalej: Скажите, пожалуйста, сколько стоит вызов врача? albo Скажите, пожалуйста, сколько мне придётся заплатить?

Poniższe wyrażenia mogą być przydatne w prowadzeniu rozmów punktu A. Uzyskiwanie i udzielanie informacji i wskazówek:

Здравствуй(те)!	До свидания!	Помогите мне, пожалуйста.
Доброе утро!	До завтра!	Дайте, пожалуйста...
Добрый день!	До встречи!	Извините, вы...
Добрый вечер!	Всего доброго!	Как дела?
Привет! Рад(а) тебя/вас видеть!	Пока!	Вы не знаете...
		Скажите, пожалуйста...
		Вы не скажете...
		Будьте добры, скажите...
Я вас слушаю!	Извините, но я не знаю.	Говорите, пожалуйста, медленнее!
Алло!	Извините, но я не умею вам помочь.	Повторите, пожалуйста!
		Помогите, пожалуйста.

СЫТУАЦИЯ В:

По ПЕРВШЕ – sprawdzasz, z kim będziesz rozmawiać. To kolega. Możesz mówić do niego ты.

По DRUGIE – opowiadasz o wydarzeniu z przeszłości – użyj czasu przeszłego.

По TRZECIE – sprawdzasz, kto rozpoczyna rozmowę. To egzaminator. Prawdopodobnie zapyta: Что ты делал во время выходных? Где ты пропадал?

Ты, uważnie kierując się wskazówkami z zestawu, rozpoczynasz „opowiadanie”. Zanotowałeś wyrażenia, których użyjesz:

- Погода – прекрасная, солнечная; Было тепло;
- Экскурсия по Москве;
- Кремль; Красная площадь, Третьяковская галерея.

Увага! Може zdarzyć się так, że bez trudu zrealizujesz kolejne punkty wypowiedzi, a egzaminator nie będzie ci przerywać. Egzaminator, w roli twojego rosyjskiego kolegi, zakończy rozmowę. Niech cię to nie peszy.

Poniższe wyrażenia mogą być przydatne w prowadzeniu rozmów punktu В.

Relacjonowanie:

Однажды... Два дня тому назад... Когда-то... На прошлой неделе...	Представь себе... Трудно поверить, но...	Всё началось с того, что... Сначала... После обеда... Потом... Наконец... И так всё это закончилось. Это всё.	Я этого никогда не забуду. Этого никак не забыть. К сожалению,... К счастью,...
--	--	---	--

СЫТУАЦИЯ С:

По pierwsze – sprawdzasz, z kim będziesz rozmawiać. To kolega. Możesz mówić do niego ты.

По drugie – sprawdzasz, kto rozpoczyna rozmowę. To egzaminator.

Przemyśl przebieg dyskusji: sprzeciw możesz wyrazić w następujący sposób: Я не согласен; Тебе нельзя; Родители не разрешают...

Argumenty: это опасно; темно, много хулиганов.

Kompromis: поеду с тобой, вернёмся на такси.

Poniższe wyrażenia mogą być przydatne w prowadzeniu rozmów punktu C.
Negocjowanie:

По-моему,...	Я с вами не согласен / не согласна...	Я сомневаюсь, что...
По моему мнению...	Так нельзя...	Вы меня не поняли...
Я считаю, что...	Это невозможно...	С одной стороны...
Я думаю, что...	Вы не правы...	С другой стороны...
Я предлагаю...	Ни в коем случае!	Конечно!
Давай, пойдём...	Очень жаль, но...	Обязательно!
Давай, сходим...	Спасибо, не хочу...	Спасибо!
	Спасибо, но я не могу...	Я очень рад(а)!
	У меня другое мнение!	Прекрасная идея!
		Ты прав(а)!

ZADANIE 2

W tym zadaniu powinieneś opisać ilustrację, a następnie odpowiedzieć na dwa pytania. Pytania znajdują się wyłącznie w zestawie egzaminatora. Wyobraźmy sobie, że zdający opisał ilustrację w następujący sposób:

На картинке я вижу семью. Родители и дети смотрят телевизор. На экране телевизора – мультфильм для детей. Дети маленькие. Им лет **5 – 6**. Мама улыбается.

Powyższy opis ilustracji jest niepełny i nieco chaotyczny. Zdający nie powiedział, gdzie znajduje się rodzina. Opis osób jest bardzo ogólny. Zdający otrzyma za opis ilustracji 1 punkt (na 2 punkty możliwe).

- Egzaminator zada pytanie: Как ты думаешь, счастливы ли дети в этой семье?
- Zdający: Они счастливы, потому что они с родителями, вместе смотрят телевизор.
- Egzaminator zada pytanie: От чего, по-твоему, зависит семейное счастье?
- Zdający: Счастье зависит от того, любят ли люди друг друга. Оно зависит также от того, есть ли у людей деньги. Люди счастливы, когда у них есть квартира и хорошая работа.

A w jaki sposób można wykonać to zadanie lepiej, dokładniej? Zastanówmy się.

Wypisz wyrażenia, które mogą ci się przydać do opisanía ilustracji:

- **КТО:** четыре человека (...) семья, молодые мама и папа, двое детей, мама красивая,... У неё румяное, круглое... лицо. Волосы... Она одета в... Рядом с ней... сын – ... и дочь... Папа – ...
- **ГДЕ ЖЕ:** она в комнате. Это наверное гостиная, потому что там... Я вижу...
- **ОНИ ДЕЛАЮТ:** Все они сидят на диване... смотрят телевизор. Мама обнимает детей. На лице у мамы я вижу улыбку.
Мне кажется, что они смотрят мультфильм – фильм для детей.
По-моему, они довольны, что вместе проводят свободное время дома. Они отдыхают.

W opisie możesz użyć np. takich wyrażen:

Это цветная фотография.
На иллюстрации я вижу...
На первом плане я вижу...
На втором плане...

Посередине...
В центре...
У окна..., рядом с...
Возле...

Zastanów się, jak można odpowiedzieć na pytania egzaminatora:

- Как ты думаешь, счастливы ли дети в этой семье?
- В этой семье, наверное, всё хорошо. На иллюстрации я вижу весёлых детей, они улыбаются. Они хорошо одеты, они сидят в красивой комнате. Дети с интересом смотрят телевизор, там идёт мультфильм. Мне кажется, что это весёлый фильм для детей. Они сидят с родителями, которые смотрят на своих детей с любовью. Всё это значит, что они счастливы.

Wyrażasz swoje zdanie na temat „**czy dzieci są szczęśliwe**” i od razu uzasadniasz je na podstawie ilustracji.

- От чего, по-твоему, зависит семейное счастье?
- По моему мнению, чтобы семья была счастлива, люди должны любить друг друга. Они должны работать и хорошо зарабатывать. Когда люди любят друг друга, когда у них нет проблем со здоровьем – они счастливы. Родители всегда счастливы, если у них здоровы дети. А если у родителей есть и деньги – им и детям легче жить.

Aby wyrazić własną opinię, możesz użyć takich zwrotów:

По-моему, ...
По моему мнению ...
Я считаю, что ...
Я думаю, что ...
Мне кажется, что ...

UWAGA!

- Za każdą rozmowę z zadania 1 możesz otrzymać maksymalnie 3 punkty – razem 9.
- Za rozwiązanie zadania 2 możesz otrzymać maksymalnie 6 punktów: 2 za opis ilustracji, i po 2 punkty za odpowiedź na każde z dwóch pytań.
- Komisja egzaminacyjna ma do dyspozycji jeszcze 5 punktów, które przyznaje ci za zaprezentowane umiejętności językowe. Tu oba zadania oceniane są łącznie.
- Za cały egzamin możesz otrzymać maksymalnie 20 punktów.

Jeśli wciąż jeszcze masz wątpliwości, jak oceniany jest egzamin – zjrzyj do Informatora²⁾.

²⁾ Informator maturalny od 2005 roku. Język rosyjski, str. 19.

Po wylosowaniu zestawu masz 15 minut na przygotowanie się do odpowiedzi. Egzamin ten (podobnie jak egzamin na poziomie podstawowym) odbywa się w języku rosyjskim.

Pamiętaj, że w ciągu tych 15 minut nie możesz zapisać całej wypowiedzi. Kwadrans to niewiele czasu! Zdażysz jedynie przyrzeć się zadaniom, przeanalizować je, przemyśleć swoją odpowiedź i zanotować kluczowe słowa i wyrażenia.

NIE BĘDZIESZ DYSPONOWAĆ SŁOWNIKIEM!

ZADANIE 1

Zadanie 1 polega na przeprowadzeniu rozmowy na temat związany z materiałem ilustracyjnym, nazywanym też materiałem stymulującym.

Twoim zadaniem będzie samodzielne zaprezentowanie materiału w odniesieniu do poruszonych w nim zagadnień, a następnie rozmowa na ten temat z egzaminatorem. Udzielisz odpowiedzi na kilka pytań (4–5), dotyczących omawianego problemu. Twoje odpowiedzi stanowią test sprawdzający twoją umiejętność interpretowania materiału oraz wyrażania i uzasadniania opinii.

Pytania znajdują się wyłącznie w zestawie egzaminującego.

Liczba punktów, którą możesz uzyskać za tę część egzaminu zależy od:

- umiejętności pełnego zaprezentowania materiału – maksymalnie 2 punkty;
- umiejętności interpretowania materiału i wyrażania opinii – maksymalnie 4 punkty.

Za zadanie 1 możesz otrzymać maksymalnie 6 punktów.

ZADANIE 2

Zadanie 2 składa się z dwóch części.

W części pierwszej zdający dokonuje prezentacji jednego z dwóch tematów zamieszczonych w zestawie. Prezentacja tematu trwa około 3 minut.

W części drugiej zdający prowadzi z egzaminatorem dyskusję na zaprezentowany temat. Prezentacja tematu powinna być poprawnie skonstruowana. Powinna – jak każda logiczna wypowiedź – **zawierać wstęp, rozwinięcie i zakończenie**.

Liczba punktów, którą możesz uzyskać za tę część egzaminu zależy od:

- umiejętności zaprezentowania tematu (bogata treść, **wielostronne ujęcie tematu**, logiczna konstrukcja wypowiedzi) – maksymalnie 3 punkty;
- umiejętności podjęcia dyskusji (uzasadnienia i obrony swojej opinii, argumentacji) – maksymalnie 4 punkty.

Za zadanie 2. możesz otrzymać maksymalnie 7 punktów.

Pamiętaj, że umiejętności językowe oceniane są za oba zadania łącznie (maksymalnie 7 punktów). Zatem z egzaminu ustnego, maksymalna liczba punktów wynosi 20.

Jak przygotować się do odpowiedzi na zadanie 1?

AD. ZADANIE 2

Każdy „materiał stymulujący” składa się z **kilku ilustracji podporządkowanych jednemu zagadnieniu**. Zakres poruszanych tu problemów zawsze dotyczy tematyki określonej w Informato-
rze, w *Standardach wymagań egzaminacyjnych*³⁾.

Oprócz ilustracji, w materiale mogą znajdować się **wyniki ankiet, schematy, hasła, nagłówki artykułów** z gazet. Pamiętaj, że w poleceniu zawarte są wskazówki dotyczące materiału. Skorzystaj z nich! W swojej wypowiedzi odnieś się do tych dyspozycji – mogą one być jednocześnie planem twojej wypowiedzi.

Pierwsze pytanie jest takie samo dla wszystkich zestawów. Za odpowiedź na nie możesz otrzymać 2 punkty, pod warunkiem, że dokonasz pełnej prezentacji materiału. Twoim zadaniem jest nie tyle szczegółowe opisanie każdego elementu materiału stymulującego, ile przeanalizowanie go pod kątem omawianego zagadnienia. Powiedz, **co widzisz na każdym obrazku (ogólnie) i w jaki sposób wiąże się on z poruszonym problemem**.

W realizacji tej części zadania przydadzą ci się np. takie sformułowania:

На представленном материале я вижу...

На иллюстрациях представлены...

На первой фотографии...

На второй иллюстрации...

Я вижу также таблицу (схему, лозунг, результаты опроса), на которой представлены результаты...

Dalej mówisz o problematyce podjętej w materiale.

W realizacji tej części zadania przydadzą ci się np. takie sformułowania:

Материал иллюстрирует проблему...

Здесь затронута проблема...

Всё это касается вопроса...

Все эти иллюстрации объединяет проблема (вопрос)...

Результаты опроса приводят к выводу, что...

Анализ...

На основании этого материала можно сказать, что...

³⁾ Informator maturalny od 2005 roku. Język rosyjski, str. 33, p. I. 1

W momencie, gdy skończysz swoją wypowiedź, egzaminator zada ci cztery pytania. Będą one ściśle dotyczyć twojej interpretacji materiału stymulującego, a także twojego zdania na temat poruszanego problemu.

Aby przedstawić własną opinię, przypomnij sobie poniższe zwroty:

По-моему...

Я думаю, что...

По моему мнению...

Мне кажется, что...

Я считаю, что...

Я сказал(а) бы, что...

Przeanalizujmy przykładowy stymulus:

POZIOM ROZSZERZONY

Zadanie 1. Rozmowa na podstawie materiału stymulującego.

Przeanalizuj przedstawiony materiał. Przygotuj się do jego prezentacji oraz do rozmowy z egzaminującym na temat:

- przyczyn wypadków drogowych;
- następstw nieszczęśliwych wypadków;
- sposobów walki z piractwem drogowym.

Основные причины ДТП в городе Тольятти.	1999 г.	2005 г.
По вине водителей превышение скорости	174	215
по вине водителей нарушение правил проезда пешеходных переходов	38	51
по вине пешеходов	29	36
В том числе по вине пьяных	112	142

В МОСКВЕ объявлен конкурс «САМЫЙ ВЕЖЛИВЫЙ ВОДИТЕЛЬ СТОЛИЦЫ»

CO ZDAJĄCY MOŻE POWIEDZIEĆ? Spróbuj wykonać to zadanie samodzielnie, a potem przeczytaj przykładowe rozwiązanie tego zadania.

KRÓTKI WSTĘP:

Этот материал затрагивает проблему безопасности на автодорогах/дорожного движения.

DALEJ ZDAJĄCY OMAWIA PO KOLEI KAŻDY ELEMENT STYMULUSA:

На первой фотографии, справа, я вижу милиционера, который проверяет документы у водителя машины. Это хорошо, когда милиционеры наводят порядок на улицах больших городов. На рисунке рядом я вижу кружку пива! Милиционер, наверняка, проверит трезв ли водитель или нет. Пьяные водители за рулём – это одна из главных причин дорожно – транспортных происшествий.

На следующей картинке милиционер разговаривает с детьми в школе. Он объясняет им правила дорожного движения.

На последней иллюстрации я вижу ребёнка в больничной кровати. Он весь в бинтах. Он, наверное, пострадал в какой-то катастрофе.

Газетные цитаты и данные приведённые в материале говорят о том, что число дорожно-транспортных происшествий растёт. Причины этих происшествий разные. Некоторые катастрофы происходят по вине пешеходов. Часть ДТП по вине водителей. Они превышают скорость, водят машину в нетрезвом состоянии. Вопрос в том, как противодействовать этому явлению. Один из способов – конкурсы такие как „Самый вежливый водитель”.

W ten sposób zdający scharakteryzował każdy element materiału ilustracyjnego zgodnie z dyspozycjami podanymi w poleceniu.

Zdający powiedział:

- о причинах wypadków drogowych: Пьяные водители за рулём...; Они превышают скорость; ДТП по вине пешеходов;
- о następstwach nieszczęśliwych wypadków: Он [...] пострадал в катастрофе;
- о sposobach walki z piractwem drogowym: Милиционер, наверняка, проверит трезв ли водитель или нет. Пьяные водители за рулём – это одна из главных причин дорожно – транспортных происшествий.

W trakcie wypowiedzi zdający odniósł się również do ogłoszenia o konkursie, danych z tabelki i do rysunku (kufel piwa). Za taką wypowiedź może on otrzymać pełne 2 punkty.

Teraz zdający musi zmierzyć się z pytaniami.

Oto pytania w zestawie egzaminatora:

1. Опиши представленный материал и определи его главную тему.
2. На основании материала скажи, каковы главные причины дорожно-транспортных происшествий?
3. Каковы последствия нарушения правил дорожного движения?
4. Какие из форм профилактики ДТП, представленных в материале, являются, по-твоему, наиболее эффективными?
5. Что ещё, по-твоему, следует сделать, чтобы сократить число аварий на дорогах нашей страны?

Pierwszego pytania egzaminator nie będzie już zadawać, ponieważ materiał został przez zdającego opisany w sposób dostatecznie szczegółowy i w ścisłym powiązaniu z tematem.

Jak odpowiedzieć na pozostałe pytania? Spróbuj wykonać to ćwiczenie samodzielnie.

AD. ZADANIE 2

Jak przygotować się do prezentacji tematu?

Zadanie składa się z dwóch części – prezentacji tematu i dyskusji.

W zestawie podane są dwa tematy. Sam musisz zdecydować, który z nich wybierzesz.

Przy wyborze tematu powinieneś kierować się następującymi elementami:

- który temat wydaje ci się bardziej ciekawy, a zarazem przystępny;
- do którego masz większy, bogatszy zasób słownictwa;
- który z nich potrafisz ująć z różnych punktów widzenia.

Pamiętaj, że poczujesz się dużo pewniej, jeśli w domu przećwiczysz (nawet po polsku) 3-minutowe wypowiedzi na tematy sformułowane na podstawie określonego w Informatorze zakresu tematycznego ⁴⁾.

Naucz się pisać w punktach plan wypowiedzi.

Przeanalizujmy przykładowy temat:

W ostatnim czasie wiele młodych osób poświęca się tylko pracy. Jakie są pozytywne i negatywne strony tego zjawiska? Powiedz, co myślisz na ten temat.

UWAGA! UJĘCIE TEMATU POWINNO BYĆ WIELOASPEKTOWE.

Zastanówmy się nad przykładowymi aspektami tego tematu:

- Sytuacja na rynku pracy powoduje, że dobrą pracę trudno znaleźć – tak więc, jak się ma pracę, trzeba ją cenić.
- Każdy człowiek musi szanować pracę ze względu na dużą konkurencję na rynku pracy.
- Młodzi ludzie poprzez ciężką pracę pragną osiągnąć sukces.
- Dobrze płatna praca wymaga od ludzi dużych nakładów czasu, a wysokie zarobki zapewniają dobrobyt, zapewniają odpowiedni komfort życia, zapewniają bezpieczną starość.
- Z drugiej strony: młodzi ludzie dużo czasu spędzają w pracy, nie mają życia towarzyskiego – późno zakładają rodziny.
- Jeśli założą rodzinę – dobrobyt okupiony jest brakiem czasu dla dzieci, dla rodziny. Ciągła nieobecność w domu prowadzi często do rozpadu rodziny.
- Ciężka praca powoduje stres, choroby, np. zawał serca. Bardzo częstym schorzeniem jest pracoholizm.

PODSUMOWANIE: ważne jest, by ustalić w swoim życiu priorytety i odnaleźć złoty środek, zrównoważyć czas poświęcany pracy z czasem dla siebie, dla rodziny.

JAK MOŻE WYGLĄDAĆ TWÓJ PLAN DO POWYŻSZEGO TEMATU?

В последнее время молодые люди посвящают всё время работе. Каковы положительные и отрицательные стороны этого явления? Что ты думаешь по этому поводу?

⁴⁾ Informator maturalny od 2005 roku. Język rosyjski, str. 33, punkt I. 1 a-o.

WSTĘP – UZASADNIENIE WYBORU TEMATU:

Эта тема актуальна, много статей в газетах...

TWOJA OPINIA:

Этот тезис актуален... и я вполне согласен с...

ROZWINIĘCIE:

Высокая зарплата, высокооплачиваемая работа, обеспечивает жизнь на высоком уровне...

Argumenty „za”:

Высокая зарплата обеспечивает жильё, отпуск в тёплых странах/на островах, путешествия, гарантия достаточно высокой пенсии, наличие денег, на которые можно...

После учёбы молодые люди начинают работать и...

Argumenty „przeciw”:

но у них нет семьи, они долго не вступают в брак, им негде..., им не с кем...

Если есть семья – то они..., стресс..., болезни...

PODSUMOWANIE:

человек должен подумать/задуматься над этим..., решить, выбрать...

Uzupełnij ten plan prezentacji tematu. Na jego podstawie spróbuj wygłosić prezentację. Sprawdź, ile czasu zajmie ci wypowiedź.

W celu uporządkowania wypowiedzi możesz użyć następujących sformułowań:

во-первых, во-вторых, в-третьих, сначала, дальше, потом

с одной стороны..., с другой стороны...

наконец, в итоге, в результате, именно, впрочем, между прочим, прежде всего, кстати, короче говоря

Już wcześniej przedstawiłam zestaw zwrotów, które ułatwią ci wyrażanie opinii.

Na poziomie rozszerzonym używaj również takich zwrotów:

К счастью...

К сожалению...

Можно сказать...

Следует заметить...

У меня другое мнение,

Это свидетельствует о том, что...

На основе вышесказанного можно заметить...

Pamiętaj, że każda prezentacja ma trwać około 3 minut. Jeśli będziesz mówić zbyt długo – komisja przerwie twoją wypowiedź.

Nie musisz używać wszystkich argumentów w wypowiedzi. Pamiętaj, że pozostałych argumentów użyjesz w dyskusji.

W trakcie twojej wypowiedzi egzaminator zanotuje (niech cię to nie peszy!) niektóre twoje stwierdzenia. Zrobi to po to, aby w dyskusji zapytać cię o nie, poprosić cię o uzasadnienie twoich opinii. Będzie podważać twoje tezy, poddawać je w wątpliwość. Odpowiadaj na jego pytania spokojnie i uważnie. Egzaminator zada ci pytania tylko po to, aby sprawdzić, czy potrafisz bronić swojego zdania/swojej opinii.

Uwaga! Jeśli twoja wypowiedź będzie nie na temat – prezentacja nie zostanie oceniona.

A oto przykładowe tematy. Przeanalizuj każdy z nich, ułóż plan prezentacji, spróbuj ją wygłosić.

- Не имеет значения наш внешний вид. Важно то, кто как себя ведёт, то есть наше поведение. Ты согласен с этим мнением? Выскажи свою точку зрения.
- В результате глобализации государства во всём мире становятся всё более похожими друг на друга. Ты согласен с этим мнением по отношению к России? Что ты об этом думаешь?
- В последние годы во многих странах запрещено курение в общественных местах. Выскажи своё мнение на эту тему.
- Человек должен взять на себя ответственность за своё поведение. Как ты это суждение понимаешь?
- Современная система здравоохранения. Проблемы и перспективы развития.

Uwaga! Jeśli z jakiegoś powodu odmówisz odpowiedzi na jedno z dwóch zadań egzaminu, nie tylko to zadanie zostanie ocenione na 0 punktów. Stracisz co najmniej 2 punkty za umiejętności językowe.

EGZAMIN PISEMNY

Na egzaminie pisemnym wykazesz się umiejętnością rozumienia tekstów ze słuchu i czytanych, umiejętnością tworzenia wypowiedzi pisemnej w języku rosyjskim oraz, jeśli zdecydujesz się zdawać egzamin również na poziomie rozszerzonym – praktyczną znajomością gramatyki. Na egzaminie pisemnym obowiązują inne zasady, niż na egzaminie ustnym. **Wszyscy zdający rozpoczynają od egzaminu na poziomie podstawowym. Dopiero potem niektórzy będą pisać również egzamin na poziomie rozszerzonym.**

Jak przygotować się do tego egzaminu?

Pamiętaj, że trzeba jak najwięcej czytać i w miarę możliwości słuchać tekstów w języku rosyjskim (w internecie, w gazetach, w radiu i w telewizji). Staraj się „wyłowić” z tekstów ogólną ich myśl, potem zaś odpowiedzieć sobie na pytania: kto, gdzie, co robi, kiedy, w jaki sposób i dlaczego? W trakcie egzaminu nie dysponujesz żadnymi pomocami, nie dysponujesz też słownikiem. Dlatego też pamiętaj, że w tekście czytany lub słuchany nie musisz rozumieć wszystkich słów! Należy założyć, że pojedyncze, nieznanne ci słowa nie zakłócą możliwości ogólnego zrozumienia tekstu i rozwiązania zadania.

Egzamin (zarówno na poziomie podstawowym, jak i na poziomie rozszerzonym) rozpoczyna się od zadań sprawdzających rozumienie tekstu ze słuchu. Dalej następują zadania sprawdzające umiejętność rozumienia tekstu czytanego, zaś w dalszej kolejności zadania otwarte sprawdzające umiejętność tworzenia tekstów użytkowych.

Nagranie sprawdzające umiejętność rozumienia tekstów ze słuchu trwa ok. 20 minut – na poziomie podstawowym i 25 minut na rozszerzonym. Postępuj zgodnie z instrukcją, którą usłyszysz z płyty CD. Najpierw przeczytasz polecenie i zadanie, a potem dwukrotnie wysłuchasz dwóch lub trzech krótkich tekstów. Mogą to być komunikaty, wywiady, rozmowy, instrukcje, krótkie adaptowane teksty informacyjne.

Po rozwiązaniu testu sprawdzającego rozumienie tekstów ze słuchu, przystępujesz do wykonania pozostałych zadań. Te zadania możesz wykonywać w dowolnej kolejności. Rozpocznij od tych, które wydają ci się łatwiejsze, potem wykonaj te, które sprawiają ci trudność.

Zadania sprawdzające rozumienie tekstów czytanych wyglądają podobnie. Czytasz dwa lub trzy teksty.

Zadania sprawdzające rozumienie tekstów – zarówno tych ze słuchu, jak i tekstów czytanych – to zadania tzw. „**zamknięte**”, czyli zadania testowe:

- zadania wielokrotnego wyboru (spośród czterech podanych odpowiedzi wybierz właściwą);
- prawda/fałsz (zaznacz, które z podanych informacji są zgodne z treścią tekstu, które są nieprawdziwe);
- zadania na „dobieranie” (dopasuj tytuły do fragmentów tekstu; osoby do podanych o nich informacji, wstaw uzupełnienie w luki tekstu itp.).

Przystępując do rozwiązania zadań tej części egzaminu, kieruj się następującymi zasadami:

- Prawdziwa jest zawsze tylko jedna odpowiedź.
- W zadaniach nie używa się słów identycznych z tymi, które pojawiły się w tekście. Zdania są przeformułowane, zmienione w taki sposób, abyś musiał się zastanowić nad odpowiedzią.
- Nie musisz „skakać” po tekście – poszczególne zadania (zdania) występują w kolejności zgodnej z pojawieniem się informacji w tekście. Zdania dotyczą głównej myśli w tekście, poszczególnych informacji występujących w tekście itp.

VI EGZAMIN PISEMNY – POZIOM PODSTAWOWY

Przeanalizujmy zadania „otwarte” na **poziomie podstawowym**.

Po zadaniach sprawdzających rozumienie tekstów w **arkuszu I znajdują się dwa zadania sprawdzające twoją umiejętność tworzenia tekstów w języku rosyjskim**.

Zadanie pierwsze – to **krótki tekst użytkowy**.

Napiszesz ogłoszenie, zaproszenie, wiadomość, kartkę pocztową, notatkę albo wypełnisz ankietę.

Przeczytaj uważnie polecenie! W poleceniu zawarte są wskazówki dotyczące formy wypowiedzi, a także wymagań dotyczących czterech informacji, które masz zawrzeć w swojej pracy (za każdą z nich otrzymasz 1 punkt). W tej części egzaminu oceniana jest przede wszystkim komunikatywność tekstu. Za umiejętności językowe w tym zadaniu otrzymasz 1 punkt. Limit słów w tym zadaniu nie jest określony. Nie znaczy to, że im praca dłuższa, tym lepsza!

Aby dobrze wykonać to ćwiczenie:

- Uważnie przeczytaj polecenie – koniecznie musisz dostosować swoją wypowiedź do wskazówek zawartych w poleceniu.
- Koniecznie przekaż w swojej wypowiedzi wszystkie cztery wymagane informacje. Pamiętaj, że musisz precyzyjnie wykonać zadanie, co nie znaczy, że masz np. w zaproszeniu obowiązkowo użyć słowa **приглашаю**. Jeśli nie pamiętasz tego słowa – napisz: **я очень хочу, чтобы вы приехали. Илб Приезжайте к нам ...**
- Napisz krótki, zwięzły tekst. Pisz pełnymi zdaniami. Jednak zawsze pamiętaj o tym, żeby dostosować styl do wymaganej formy. Inaczej napiszesz kartkę z wiadomością, którą zostawisz koledze na stole, inaczej ogłoszenie, które wywieszisz w szkole, inaczej pocztówkę z życzeniami urodzinowymi do cici, inaczej do zaprzyjaźnionej starszej osoby.

Przeanalizujmy przykładową pracę.

Polecenie:

Twoja szkoła organizuje Dzień Rosji. Napisz zaproszenie dla uczniów ze szkoły przy Ambasadzie Rosyjskiej, w którym poinformujesz o:

- planowanej uroczystości,
- jej miejscu,
- programie imprezy,
- gościu specjalnym.

*Material pomocniczy do doskonalenia nauczycieli w zakresie diagnozowania, oceniania i egzaminowania 7
Język rosyjski – grudzień 2005 r.*

WYPOWIEDŹ PISEMNA

Zadanie 6. (5 pkt)
Twoja szkoła organizuje Dzień Rosji. Napisz zaproszenie dla uczniów ze szkoły działającej przy Ambasadzie Rosyjskiej, w którym poinformujesz o:

- planowanej uroczystości,
- jej miejscu,
- programie imprezy,
- gościu specjalnym.

*W zadaniu nie jest określony limit słów. Oceniana jest umiejętność zwięzłego przekazu wszystkich informacji określonych w poleceniu (4 punkty) i poprawność językowa (1 punkt).
Podpisz się jako XYZ.*

CZYSTOPIŚ

Приглашение

Мы хотим пригласить учеников с вашей школы на День России, который будет в нашей школе на улице ХХ. Будут разные конкурсы и игры, а также игры на площади. Приедет гость, которого вы знаете.

XYZ

ort.

jęz. ort. jęz.

ort. jęz.

	TREŚĆ				POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA	RAZEM
	Inf. 1	Inf. 2	Inf. 3	Inf. 4		
Liczba punktów	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	4

Омówienie zadania:

informacja o planowanej uroczystości	...на День России		1 p.
miejsce	в нашей школе на улице...		1 p.
program	Будут разные конкурсы, а также игры на площади	komunikat został przekazany, choć język wypowiedzi jest nieporadny	1 p.
gość specjalny	Приедет гость, которого вы знаете	komunikat bardzo nieprecyzyjny, nie wynika z niego, że będzie to ktoś bardzo znany czy ciekawy, pewnego rodzaju niespodzianka; należy uznać, że informacji o gościu specjalnym brak.	0 p.
poprawność językowa	choć język tej wypowiedzi jest nieporadny, to błędy językowe nie przekraczają 25% wszystkich wyrazów w tekście		1 p.
Razem			4 p.

Inna praca na ten sam temat (zdjęcie pracy na następnej stronie):

informacja o planowanej uroczystości	Мы организуем День России		1 p.
miejsce	Всё будет в нашей школе.		1 p.
program	мы будем слушать о Москве и смотреть фотографии России. Потом будет концерт. Будут играть самые известные музыканты.		1 p.
gość specjalny	К нам приедет гость специальный - Анита Липницка		1 p.
poprawność językowa	Блęды językowe nie przekraczają 25% wszystkich wyrazów w tekście.		1 p.
Razem			5 p.

Tak więc – zdający skonstruował wypowiedź posługując się językiem rosyjskim w bardzo podstawowym zakresie. Jego słownictwo jest ograniczone. Jednak przekazał wszystkie informacje w sposób zrozumiały dla Rosjanina, a popełnione błędy nie zakłóciły komunikatywności tej wypowiedzi. Otrzymał więc maksymalną liczbę punktów.

WYPOWIEDŹ PISEMNA

Zadanie 6. (5 pkt)

Twoja szkoła organizuje Dzień Rosji. Napisz zaproszenie dla uczniów ze szkoły działającej przy Ambasadzie Rosyjskiej, w którym poinformujesz o:

- planowanej uroczystości,
- jej miejscu,
- programie imprezy,
- gościu specjalnym.

W zadaniu nie jest określony limit słów. Oceniana jest umiejętność zwięzłego przekazu wszystkich informacji określonych w poleceniu (4 punkty) i poprawność językowa (1 punkt).
 Podpisz się jako XYZ.

CZYSTOPIS

..... Дорогие ребята!

..... В нашей школе организуют День России. От имени 1/2. 1/2.

..... всех учителей я хочу пригласить Вас на этот праздник. 1/2

..... Все будет в этой нашей школе. Итер или другие музыкальные 1/2

..... в Москве и специально приглашены России. И там будет 1/2

..... концерт. Будут играть самые известные музыканты.

..... К нам придет гость специальный - Аиша Дунисова

..... XYZ

49 s / 56 s

	TREŚĆ				POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA	RAZEM
	Inf. 1	Inf. 2	Inf. 3	Inf. 4		
Liczba punktów	0(1)	0(1)	0(1)	0(1)	0(1)	5

DŁUŻSZY TEKST UŻYTKOWY

W tym zadaniu napiszesz **list prywatny lub list formalny**.

Podobnie jak w poprzednim zadaniu, polecenie precyzyjnie określa formę wypowiedzi, jej temat oraz informacje, które należy podać. Polecenie określa również długość tekstu – 120 do 150 słów.

Czytając treść polecenia, szczególną uwagę musisz zwrócić na to, że **informacje są dwuczłonowe**. Na przykład: **gdzie i z kim** spędziłeś wakacje; albo: **czym i jak długo** podróżowałeś.

Przygotowując się do egzaminu, trenuj pisanie tekstów o określonej liczbie słów. Jeśli przekroczysz wymagany limit słów lub napiszesz zbyt krótki tekst – stracisz punkty⁵⁾. Zwróć uwagę, że tu będzie oceniana również forma wypowiedzi i bogactwo językowe.

ПАМЯТАЙ, АБЫŚ ЗАВСЯЕ ЗАЧОВАЉ ВЉАЃИВАЉ ФОРМЕ ВЪПОВИЕДИ.

Polecenie zawiera wskazówki, do kogo adresowany jest list. Inaczej rozpoczniesz i zakończysz list do przyjaciela, inaczej do cioci, jeszcze inaczej do osoby mało ci znanej. W zależności od adresata, będzie się również zmieniać styl języka, którego używasz. List do kolegi, do którego zwrócisz się na **ты**, napiszesz w stylu swobodniejszym, potocznym. Natomiast list do dalekich znajomych, do których zwracasz się na **Вы**, będzie miał cechy stylu bardziej oficjalnego.

List ma ściśle określoną kompozycję:

- zwrot grzecznościowy, rozpoczynający list;
- wstęp;
- rozwinięcie – główna część listu (omówienie tematu);
- zakończenie, podsumowanie;
- zwrot grzecznościowy, kończący list;
- podpis i data.

Дорогая Аня!

Пишу тебе, потому что долго не получал от тебя писем. Что с тобой?...

.....

.....

-
-
-
-

.....

Вот и всё, а что у тебя?

Целую, обнимаю
Твой XYZ

xxxx, 5.05.2006 года

Przypomnij sobie, jak można rozpocząć list:

Дорогой Ян! / Дорогая София! / Дорогие друзья!

Привет, Андрей!

Здравствуй, Антон! / Здравствуйте, дорогие друзья!

Здравствуйте, Анна Петровна!

Здравствуйте, уважаемая Алла Максимовна!

Друзья мои!

Милые мои!

UWAGA! Bardzo częstym błędem polskich uczniów jest używanie czasownika **поздравлять** w **nieuzasadnionych sytuacjach**. Поздравлять (koniecznie **кого с чем**) możemy po rosyjsku użyć tylko w sytuacji, kiedy komuś **czegoś gratulujemy** lub składamy **życzenia z jakiejś okazji!** (Поздравляю тебя с Рождеством! Поздравляю тебя с окончанием школы!) Tak więc w zakończeniu listu nie używaj tego czasownika!

⁵⁾ Informator maturalny od 2005 roku. Język rosyjski, Kryteria oceniania, str. 26–27.

WSTĘP:

- Извини(те), что долго не писал(а), но...
- Спасибо за письмо. Я очень рад(а), что у тебя всё в порядке.
- Я получил(а) твоё письмо – большое спасибо...

PODSUMOWANIE – ZAKOŃCZENIE:

- Жду ответа! Пиши!, Целую, обнимаю, Вот и всё! Пишите!
- Твой XYZ, Твоя XYZ, Ваш XYZ!, Искренне ваш / ваша, С уважением (forma oficjalna)

LIST FORMALNY:

АДМИНИСТРАЦИЯ
123456, Москва, площадь, д. 2
тел. (095) 000 00 00

Директору
Института
А. П. Кузнецову

5 мая 2006 г.
Уважаемый господин директор!
.....
.....

С уважением
XYZ

АДМИНИСТРАЦИЯ
123456, Москва, площадь, д. 2
тел. (095) 000 00 00

Taki nagłówek powinien znaleźć się w liście formalnym, jednak jeśli ty nie umieścisz go w swoim liście na egzaminie, nie zostanie to policzone za błąd.

Część wstępna

- Пишу Вам, так как...
- Пишу Вам в связи с...

Część zasadnicza – informacyjna

- В ответ на Ваше письмо...
- На основании нашего телефонного разговора...
- Согласно Вашей просьбе...
- Прошу, ...
- Обращаемся к Вам с просьбой...
- Сообщаю / сообщаем...
- Во-первых... Прежде всего...
- Во-вторых... Затем...
- В-третьих...

Zakończenie

- В заключение...
- Что касается вопроса о...
- В связи с...
- В заключение хотим напомнить Вам о...

Przeanalizujemy list napisany przez zdającego:

W ostatnim czasie chorowałeś i długo nie pisałeś do swojego znajomego z Rosji. Teraz jesteś już zdrowy. Piszesz list, w którym:

- przepraszasz za przerwę w korespondencji i wyjaśniasz powód;
- opisujesz swoje dolegliwości i informujesz, do kogo zwróciłeś się o pomoc w czasie choroby;
- podajesz sposób, w jaki byłeś leczony i kto opiekował się tobą;
- informujesz, czym zajmowałeś się w czasie choroby i kto cię odwiedzał.

Egzamin maturalny z języka rosyjskiego
Arkusz I

11

CZYSTOPIŚ

31 мая 2005

Привет Аня!

Я не пишу до тебя. Я заболела на гриппе.

У меня болела голова, у меня была высокая температура, около 38 градусов. У меня был кашель. Я пошла до врача. Он дал мне рецепт и сказал, чтобы я не ходила в школу.

Я лежид в постели 10 дней. Я смотрела TV, я прочитала 2 книги. У меня был мой друг Павел. Мы играли в компьютерные игры.

Ты напиши письмо до меня. Я хото пригласит тебя на каникулы.

Люка

XYZ

jęz., jęz., jęz.
jęz., jęz.
ort.
jęz., jęz.
jęz.
jęz., jęz.,
jęz.
jęz., орт./jęз., jęз., jęз.
орт./орт.
jęз., орт., jęз., jęз.
jęз., jęз.
23 45 29,5% białos.
78 6700.

	TREŚĆ				FORMA	BOGACTWO JĘZYKOWE	POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA	RAZEM
	Inf. 1	Inf. 2	Inf. 3	Inf. 4				
Liczba punktów	0-0,5 1	0-0,5 0	0-0,5 1	0-0,5 1	0-1 2	0-1 2	0-1 2	4,5

Czy zdający przekazał wszystkie wymagane informacje?

Inf.	treść	uwagi	liczba punktów	razem
1	przepraszasz za przerwę w korespondencji, wyjaśniasz powód	zdający nie przeprosił za przerwę w korespondencji, ale podał powód	0 0,5	0,5
2	opisujesz swoje dolegliwości informujesz, do kogo zwróciłeś się po pomoc	językiem nieudolnym - ale informacje została przekazana.	0,5 0,5	1
3	podajesz sposób, w jaki byłeś leczony kto opiekował się tobą	brak obu informacji	0 0	0
4	informujesz, czym zajmowałeś się w czasie choroby kto cię odwiedzał	językiem bardzo nieudolnym - ale informacja została w całości przekazana	0,5 0,5	1
Forma		wypowiedź zgodna z wymaganą formą układ tekstu spójny, częściowo logiczny, objętość pracy – 78 słów – podane granice przekroczone ponad 15%	1	
Bogactwo językowe		niezróżnicowane struktury gramatyczne mało urozmaicone słownictwo i frazeologia	1	
Poprawność językowa		błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne stanowią powyżej 25% liczby wyrazów (29,5%)	0	
		Razem	4,5	

Ten zdający w swojej pracy popełnił bardzo dużo błędów. Zdający nie potrafi sformułować poprawnej wypowiedzi w języku rosyjskim. Stracił więc nie tylko 2 punkty za poprawność językową, ale i 1 punkt za bogactwo językowe.

W swoim liście zdający **pomiął część informacji** – stracił 1,5 punktu, a przede wszystkim **stracił 1 punkt za formę wypowiedzi, ponieważ napisał zbyt krótką pracę**. Zdający, który napisał ten list, zapewne nie znał słownictwa z zakresu medycznego w dostatecznym stopniu i nie mógł napisać na ten temat nic więcej. **Mógł, natomiast, uzupełnić ten list dwoma, trzema zdaniami na tematy ogólne** (np. rozwinąć trochę temat planowanych wakacji), **w taki sposób, aby zmieścić się we wskazanym limicie słów**.

CZYSTOPIS

Привет, Павел! Варшава.....

6 мая 2005 года.....

Я пишу тебе письмо сейчас.....

потому что я заболела гриппом.....

Извини, что я дома не писала, но.....

очень болела / мне горло.....

У меня была высокая температура.....

около 40 градусов. У меня был также.....

большой кашель и поэтому я позвонила.....

врачу на помощь и я ему сказала, что.....

чувствую себя очень плохо.....

Врач приехал и послушал меня.....

Выписал справку и сказал, что мне.....

надо лежать в постели 5 дней и.....

принимать лекарства 3 раза в день.....

~~не было~~ Мне ~~не~~ ^{не} нужно ^{было} гулять.....

Каждый день дома была моя мама.....

которая готовила обед. Она говорила мне.....

что только я хотела... Моя любимая!.....

Как я была дома, я читала книги.....

смотрела много фильмов и слушала.....

музыку. Часто приходил дом мой друг.....

Карол и подружка Ноника с сестрой Анной.....

Была также тётя Катя, бабушка и.....

дедушка.....

Скажи что у тебя! Как дела?.....

141 słów.
16 błędów

X42

ort
jęz. / jęz., jęz.
ort, ort,
jęz. jęz.
ort, ort
jęz.
ort, ort
ort,
ort, jęz.
ort.
jęz. 16 bł.

Inf.	treść	uwagi	liczba punktów	razem
1	przepraszasz za przerwę w korespondencji, wyjaśniasz powód		0,5 0,5	1
2	opisujesz swoje dolegliwości, informujesz, do kogo zwrócisz się po pomoc		0,5 0,5	1
3	podajesz sposób, w jaki byłeś leczony, kto opiekował się tobą		0,5 0,5	1
4	informujesz, czym zajmowałeś się w czasie choroby, kto cię odwiedzał		0,5 0,5	1
Forma		wypowiedź zgodna z wymaganą formą, układ tekstu spójny, logiczny, objętość pracy - 144 słowa - mieści się w podanych granicach.	2	
Bogactwo językowe		zróżnicowane struktury gramatyczne urozmaiczone słownictwo i frazeologia w stopniu wystarczającym dla poziomu podstawowego.	2 (ew. 1)	
Poprawność językowa		błędy gramatyczne, leksykalne, ortograficzne stanowią 11% liczby wyrazów	2	
		Razem	10 (ew. 9)	

Ten zdający, wprawdzie popełnił błędy językowe, a jego język jest nieporadny, ale bardzo uważnie wykonał polecenie. Otrzymał maksymalną liczbę punktów!

Pamiętaj więc o zachowaniu formy listu, a po napisaniu listu sprawdź:

- czy zamieściłeś wszystkie **cztery (dwuczłonowe!)** wymagane informacje;
- czy użyłeś odpowiedniego dla danego typu listu zwrotu rozpoczynającego i kończącego;
- czy list składa się ze wstępu, rozwinięcia i zakończenia;
- czy list jest spójny i logiczny;
- czy mieści się w limicie słów 120–150. Możesz przekroczyć liczbę słów o plus/minus 10%.

W arkuszu III są dwa zadania:

- **zadanie 1** sprawdza umiejętność stosowania form gramatycznych,
- **zadanie 2** sprawdza umiejętność tworzenia tekstów w języku rosyjskim.

W arkuszu egzaminacyjnym zapoznasz się z trzema tematami. Wybierzesz jeden z nich i napiszesz wypowiedź o określonej liczbie słów (200–250) i w określonej formie.

Aby to zadanie wykonać poprawnie i uzyskać maksymalną liczbę punktów, musisz się solidnie do tego przygotować. W swojej pracy musisz wykazać się jak najlepszą znajomością języka. To nie jest już poziom podstawowy. Egzaminator oceniać będzie zarówno zasób twojego słownictwa, znajomość idiomów, jak i poprawność językową pracy, tzn. oceniając twoją pracę, weźmie pod uwagę liczbę błędów ortograficznych, językowych, stylistycznych, merytorycznych, a także interpunkcyjnych, zaznaczy nieczytelny fragment tekstu, czy też fragment tekstu nie na temat.

Zanim zaczniesz ćwiczyć pisanie tekstów, zapoznaj się z zasadami pisania czterech rodzajów wypowiedzi: opisu, opowiadania, rozprawki, recenzji.

OPIS

W tej formie wypowiedzi musisz przedstawić osobę, zdarzenie, zjawisko lub miejsce.

- We wstępie przedstawiasz opisywany obiekt, podając podstawowe o nim informacje, ewentualnie – jeśli wynika to z tematu – uzasadniasz swój wybór.
- W rozwinięciu opisujesz wygląd, charakter „obiekту”. Jeśli jest to opis sytuacji, podajesz okoliczności zdarzenia. Przedstawiasz swoje opinie na temat opisywanej osoby, miejsca czy zdarzenia, a następnie je uzasadniasz.
- W zakończeniu musisz podsumować swoją wypowiedź.

OPOWIADANIE

Jeśli wybrałeś opowiadanie, musisz precyzyjnie przemyśleć przebieg wydarzeń. Przedstawiasz dynamiczny rozwój sytuacji, prowadzący bezpośrednio do punktu kulminacyjnego. Cała historia musi być uporządkowana logicznie. Wydarzenia muszą być uporządkowane chronologicznie i powiązane ze sobą (związek przyczynowo-skutkowy).

Opowiadanie składa się z następujących części:

- wprowadzenie,
- wydarzenia – czyli rozwój akcji,
- punkt kulminacyjny – czyli wydarzenie główne (uwzględnij reakcje ludzi na główne zdarzenia),
- zakończenie.

W opowiadaniu stosuj w miarę możliwości formy czasu przeszłego.

Jest jedną z trudniejszych form wypowiedzi.

Aby napisać dobrą rozprawkę zacznij ją od:

- wstępu, w którym przedstawiś tezę (twierdzenie, którego słuszność musisz/chcesz udowodnić, posługując się argumentami) lub hipotezę (opinię, którą w dalszej części pracy udowodnisz lub obalisz).

Potem nastąpi:

- rozwinięcie (tu uzasadnisz postawioną wcześniej tezę lub hipotezę – koniecznie **uwzględnij argumenty i za i przeciw**).

Trzecim elementem struktury jest:

- zakończenie (tu podsumujesz całość pracy, potwierdzisz postawioną we wstępie tezę/hipotezę).

Pamiętaj, że w rozprawce możesz stawiać pytania retoryczne.

Wyrażenia, które pomogą ci podkreślić logiczny porządek wypowiedzi:

Во-первых,
Во-вторых,
Начну с того, что...

Тем временем...

Однако,

Аргумент в пользу...

Веский аргумент...

Что касается вопроса...

Следующий вопрос...

Кроме того,

Прежде всего...

А также...

Принимая во внимание...

Кончая...

Подитоживая...

В итоге...

Wyrażenia, które pomogą ci podkreślić twoje zdanie na temat:

Несомненно,

Я уверен(а) в том, что...

Со всей вероятностью можно сказать, что...

Ясно, что...

Решительно можно сказать, что...

Окончательно...

Вероятно...

Recenzja również nie jest prosta. Musisz umieć napisać recenzję filmu, spektaklu teatralnego, wystawy, książki, audycji telewizyjnej lub radiowej, koncertu.

Pisząc recenzję, analizujesz określone dzieło, poddając je ocenie krytycznej. Aby dane dzieło ocenić, musisz rozpocząć od:

- wstępu – czyli charakterystyki dzieła. Podajesz tytuł dzieła, imię i nazwisko autora, czas i miejsce zdarzeń, temat, okoliczności powstania dzieła. Wymień tu również koniecznie nazwiska twórców dzieła: aktorów, reżysera filmu lub spektaklu itp.

Następnie podajesz:

- informacje o zawartości treściowej (nie streszczaj dzieła!).

Kolejnym elementem struktury jest:

- część oceniająca – tu prezentujesz poszczególne problemy: artystyczną wizję autora, odniesienie dzieła do jego oryginału (w przypadku adaptacji filmowej lub teatralnej), charakterystykę oprawy muzycznej itp.

Dalej następuje:

- rekomendacja – tu polecasz albo odradzasz obejrzenie/przeczytanie/wysłuchanie dzieła.

Pamiętaj, że w recenzji musisz wyrazić własną opinię. Przydatne w tym celu wyrażenia znajdziesz w części biuletynu poświęconej odpowiedzi ustnej.

Pamiętaj, musisz znać powyższe wymagania dotyczące każdej formy (opisu, opowiadania, rozprawki, recenzji) i zastosować się do nich, pisząc swoją pracę. Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora ściśle według tych kryteriów!

PRZYJRZYJMY SIĘ OPISOWI:

Супер-учитель... Opisz nauczyciela, który – twoim zdaniem – zasługuje na taki tytuł.

Oto, jak uczeń trzeciej klasy napisał wypowiedź na ten temat na próbnym egzaminie maturalnym:

WYPOWIEDŹ PISEMNA

Zadanie 14. (18 pkt)

Napisz wypowiedź na jeden z trzech tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat, który wybrałeś /aś, zakreślając jego numer.

- 14.1. «Супер-учитель»... **Opisz** nauczyciela, który, Twoim zdaniem, zasługuje na taki tytuł.
- 14.2. «Брать ли от родителей деньги на карманные расходы?» Wyraż swoją opinię na ten temat w formie **rozprawki**.
- 14.3. Napisz **opowiadanie** o wydarzeniu, które miało miejsce podczas ceremonii ślubnej Twojej koleżanki/ Twojego kolegi.

CZYSTOPIŚ

..... «Супер-Учитель»	Vint
..... Я учусь в школе уже 12 лет и	ort.
..... редко когда я встречаю	isz.
..... преподавателей которые так чуть-чуть	ort. Vint.
..... похожи были к моему «Супер-Учителю».	isz. isz. (Vint) isz.
..... Прежде всего учитель не может	Vint.
..... быть слишком старым, так как	isz.
..... сейчас мы все зовём	
..... «бабушкин» - «тем старше тем умнее»,	ort. into Vint
..... это правда и правда и есть и	Vint. isz.
..... то что тем старше тем	Vint Vint Vint
..... тяжелее принимать свой взгляд	isz. isz.
..... на мир, а это очень важная вещь.	Vint.

потому что всё <u>меняется</u> ,	ort.
<u>ушими</u> тоже.	ort.
"СуперЧитатель" должен понимать их	(int)
проблемы и <u>советовать</u> когда	int
это необходимо.	
Кроме характера у учителя нужен	pr. jsz.
ещё <u>характерный</u> <u>выгляд</u> такой	jsz int ort
ушими - <u>оно</u> не <u>бодина</u> . Не <u>меньше</u>	(ort) pr
<u>важно</u> чтобы учитель был <u>хорошим</u>	int.
<u>приспособителем</u> и <u>умел</u> с <u>интересом</u>	ort/ort.
научить своих <u>ушишек</u> того, что	(ort) jsz
они должны <u>читать</u> . Но <u>чтобы</u> их	int
научить <u>надо</u> <u>прежде</u> всего <u>самому</u>	int int int
<u>читать</u> <u>потому</u> <u>необходимо</u> <u>что</u>	int
"СуперЧитателя" <u>супер-умная</u> <u>голова</u> <u>в</u>	(int) int
<u>которой</u> <u>накапливается</u> <u>много</u> <u>информации</u>	jsz.
<u>информации</u> . Такой <u>СуперЧитатель</u>	jsz. (int)
<u>и</u> <u>научит</u> <u>и</u> <u>поможет</u> <u>когда</u> <u>надо</u>	int. int int.
<u>ну</u> <u>и</u> <u>немного</u> <u>выглядит</u> .	
Когда все учителя будут такие	int
тогда <u>ушими</u> станут <u>такие</u> <u>и</u> <u>с</u>	(ort)
<u>улыбкой</u> <u>на</u> <u>губах</u> <u>и</u> <u>приходит</u> <u>в</u> <u>мысль</u> .	
Они будут <u>знать</u> <u>что</u> <u>они</u> <u>могут</u>	int.
<u>многому</u> <u>научатся</u> , <u>что</u> "СуперЧитатель"	jsz. (int)
<u>всегда</u> <u>им</u> <u>поможет</u> , <u>если</u>	

повышения качества преподавания.
 Связь становится более легкой и понятной
 применением $\sqrt{}$ во всем учебнике.
 и поэтому $\sqrt{}$ во всем учебнике
 является $\sqrt{}$ в этом „Синтез“
 учебником.

208

jęz.
 $\sqrt{}$ int.
 (ort) $\sqrt{}$ int.

jęz. $\sqrt{}$ (ort) $\sqrt{}$ int.

18 błąd. jęz.
 31 błąd ort + int.
 / 2

33 błąd / 208 słów

16% błędów

Poziom Liczba punktów	TREŚĆ			KOMPOZYCJA			BOGACTWO JĘZYKOWE			POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA			RAZEM	
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C		
5	4	3	2	1-0	4	3	2	1-0	5	4	3	2	1-0	11

1) B
 2) C
 3) B
 4) A

BB
 AA
 B
 A

B
 B
 B

15-20%
 1 p

KRYTERIA OCENY WG INFORMATORA MATURALNEGO: OPIS

	Kryterium oceny	A	B	C
	zdający:	zdający:	zdający:	zdający:
POZIOM MERYTORYCZNY	I. TREŚĆ – rozumie wybrany temat – dostosowuje treść do formy: – przedstawia informacje na temat opisywanej osoby/ miejsca, zdarzenia – opisując zachowuje logiczny porządek, np. zasadę od ogółu do szczegółu – przedstawia swoje opinie na temat opisywanej osoby/ miejsca/zdarzenia, – zna realia danego obszaru językowego (kryterium to wprowadzamy, jeżeli temat wymaga ich znajomości)	1. formułuje wypowiedź zgodną z tematem 2. przedstawia istotne informacje na temat opisywanej osoby/ miejsca/zdarzenia 3. opisuje, zachowując logiczny porządek, np. od ogółu do szczegółu 4. przedstawia swoje opinie i uzasadnia je 5. poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź częściowo zgodną z tematem 2. przedstawia ogólne informacje na temat opisywanej osoby/ miejsca/zdarzenia 3. opisuje, zachowując w przeważającej części logiczny porządek, np. od ogółu do szczegółu 4. przedstawia swoje opinie, częściowo uzasadnia je 5. na ogół poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź znacznie odbiegającą od tematu 2. przedstawia zbyt mało informacji na temat opisywanej osoby/ miejsca/zdarzenia 3. opisuje najczęściej nie zachowując logicznego porządku 4. przedstawia swoje opinie lecz nie uzasadnia ich lub nie przedstawia swoich opinii 5. popełnia dość liczne błędy logiczne i/lub rzeczowe dotyczące realiów danego obszaru językowego
	PUNKTACJA: 5 pkt.	5	4–3–2	1–0
POZIOM KOMPOZYCJI	II. KOMPOZYCJA: tworzy spójny tekst – uwzględnia wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) – zachowuje proporcje między częściami pracy – graficznie wyodrębnia główne części pracy, – zachowuje określoną w zadaniu objętość pracy	1. tworzy wypowiedź w pełni spójną, harmonijną, podporządkowaną wyraźnej myśli przewodniej 2. uwzględnia wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) zachowując właściwe proporcje między nimi 3. wykazuje pełną konsekwencję w układzie graficznym pracy 4. zachowuje objętość pracy w granicach określonych w poleceniu	1. tworzy wypowiedź częściowo spójną, harmonijną, zachowuje pewną logikę w tekście 2. pomija wstęp lub zakończenie lub realizuje je fragmentarycznie zachowując w miarę właściwe proporcje między częściami pracy 3. wyodrębnia graficznie niektóre części pracy 4. przekracza podane granice objętości pracy do 10%	1. tworzy wypowiedź w dużym stopniu niespójną, niekonsekwentną 2. pomija dwie części pracy lub realizuje je fragmentarycznie nie zachowuje właściwych proporcji między częściami pracy. 3. nie wyodrębnia graficznie głównych części pracy 4. przekracza podane granice objętości pracy o ponad +/- 10%
	PUNKTACJA: 4 pkt.	4	3–2	1–0

Zdający nie opisał konkretnego nauczyciela (mógł to przecież być nauczyciel wyimaginowany). Stworzył ogólny portret nauczyciela marzeń. Napisał niemal rozprawkę na temat tego, jak wyobraża sobie „supernauczyciela”. We wstępie pisze, że idealnych nauczycieli właściwie w swoim życiu nie spotykał.

Potem stwierdza, że nauczyciel powinien mieć około 40 lat – i uzasadnia: starszy człowiek już nie rozumie uczniów...

Pisze ogólnikowo o tym, jak powinien wyglądać.

Następnie rozważa charakter idealnego nauczyciela i znów – wraca do wyglądu – powinien wyglądać tak, żeby uczniowie się go nie bali.

Musi być mądry, żeby dobrze nauczyć.

I podsumowuje – jeśli nauczyciele będą tacy, wszystkim będzie dobrze.

Zdający nie dostosował treści do formy. Ten opis jest na granicy opisu i rozprawki. W takich sytuacjach może prościej, „bezpieczniej” byłoby wykreować postać jakiegoś wymyślnego nauczyciela – opisać go szczegółowo, a w ostatnim zdaniu ewentualnie zaznaczyć, że to postać fikcyjna, wymarzony ideał.

Ocena pracy na poziomie merytorycznym (patrz kryteria oceny na poprzedniej stronie):

1. formułuje wypowiedź częściowo zgodną z tematem – (B);
2. przedstawia zbyt mało informacji na temat opisywanej osoby (C);
3. opisuje, zachowując w przeważającej części logiczny porządek (B);
4. przedstawia swoje opinie i uzasadnia je (A).

Czyli kryterium poziomu merytorycznego pracy jest na poziomie **B**, czyli **3 punktów**.

Poziom kompozycji:

1. zdający tworzy wypowiedź częściowo spójną, harmonijną, zachowuje pewną logikę w tekście (B);
2. zdający uwzględnia wszystkie elementy struktury pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) (A);
3. i kryteria drugorzędne – konsekwencja w układzie graficznym i objętość pracy w normie (B/A).

Razem, w sumie według kryterium oceny kompozycji należy przyznać **3 punkty**.

Nie będziemy tu komentować bogactwa językowego (w tej pracy zdający nie wykazał się specjalnie szerokim zasobem słownictwa, znajomością stałych związków wyrazowych), choć posługuje się językiem rosyjskim dość swobodnie. Traci natomiast punkty tylko za to, że praca nie w pełni spełnia wymogi formy określonej w poleceniu.

UWAGA! JEŻELI PRACA JEST CAŁKOWICIE NIEZGODNA Z POLECENIEM – ZAMIAST OPISU ZDAJĄCY NAPISAŁ, NP. ROZPRAWKĘ – OTRZYMA Ø PUNKTÓW ZA CAŁĄ PRACĘ!

OPOWIADANIE

Spróbujmy przeanalizować opowiadanie. Z analizy prac wynika, że najczęstszym błędem popełnianym przez autorów opowiadań maturalnych jest pisanie relacji z wydarzeń zamiast opowiadania. W wypowiedziach brakuje nie tylko punktu kulminacyjnego, tego najważniejszego wydarzenia, ale również zdający zamiast przedstawienia ciągu wydarzeń prowadzących do wydarzenia głównego, opisują sytuację, w jakiej miało miejsce wybrane zdarzenie.

Napisz opowiadanie o wydarzeniu, które miało miejsce podczas ceremonii ślubnej twojej koleżanki / twojego kolegi – to również temat z materiałów diagnostycznych z grudnia 2005 roku.

WYPOWIEDŹ PISEMNA

Zadanie 14. (18 pkt)

Napisz wypowiedź na jeden z trzech tematów. Wypowiedź powinna zawierać od 200 do 250 słów i spełniać wszystkie wymogi typowe dla formy wskazanej w poleceniu. Zaznacz temat, który wybrałeś /aś, zakreślając jego numer.

- 14.1. «Супер-учитель»... **Opisz** nauczyciela, który, Twoim zdaniem, zasługuje na taki tytuł.
- 14.2. «Брать ли от родителей деньги на карманные расходы?» Wyraż swoją opinię na ten temat w formie **rozprawki**.
- 14.3. Napisz **opowiadanie** o wydarzeniu, które miało miejsce podczas ceremonii ślubnej Twojej koleżanki/ Twojego kolegi.

CZYSTOPIŚ

Это было два года тому назад. День начался прекрасно - солнце, тепло, цветы. Всё как в сказке. Кошмар нашей молодежи. Это большой праздник для всех друзей и родственников жениха и невесты, которые стоят перед altarём. Услышав и увидев приехав из далеких стран с подарками, цветами, потом танцевать на свадьбе всю ночь. Их первый взгляд был как у жениха и невесты. Они смотрят друг друга, как смотрят друг друга в глаза.

Я нежно погладил его волосы
впервые. Это было на кухне. Мишон
улыбнулся Ане и сказал мне:

- Она станет моей женой!

И вот всего через месяц они венча-
ются. Они такие красивые: она
в длинном ^{белом} платье, он в коричневом
костюме.

ort.

ort.

Церемония медленно приближается
и вот кончилась. И вот вдруг - не
поверните. Просто не мог повернуть -
всем нам захватили духа.

Ворота костёла распахнулись и
раздался женский голос:

- Аня! Ты не можешь этого сделать!
Ты ведь только меня любишь! Я жить
без тебя не могу!

Все остолбенели. Аня медленно
обернулась, посмотрела на стройного
младого человека, который произнёс
эти слова. Потом шепнула Мишону:

- Прости, прости! - и выбежала
из костёла. Я остолбенела! Этого
не ожидал никто. Мишон смотрел
ей вслед, слёзы текли по его

Мне Мегрентно, в пароним все
 разошлись по домам.
 С этого дня прошли два года.
 Я не встречалась ни с Аней
 ни с Миммоном.
 И вдруг, позавчера иду по
 улице и вижу - Аня! С кем?
 С Миммоном! А в коляске
 маленькая девочка. Каким они
 счастливые! Как это случилось?
 Об этом уже в следующем
 рассказе.

182.

4bt 182.
 5bt out/2
 6bt

Poziom Liczba punktów	TREŚĆ			KOMPOZYCJA			BOGACTWO JĘZYKOWE			POPRAWNOŚĆ JĘZYKOWA			RAZEM
	A	B	C	A	B	C	A	B	C	A	B	C	
	5	4-3-2	1-0	4	3-2	1-0	5	4-3-2	1-0	4	3-2	1-0	18

Zdający (patrz tabelka na następnej stronie):

1. formułuje wypowiedź zgodną z tematem – wydarzenie w trakcie ceremonii ślubnej;
2. określa czas, miejsce wydarzeń i bohaterów – w kościele, dwa lata temu, wiosna;
3. logicznie odtwarza wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego – zakochani, ceremonia ślubna, drzwi się otwierają, ona wybiega, ludzie się rozchodzą;
4. szczegółowo przedstawia wydarzenie główne – stoi w drzwiach kościoła, mówi, ona wybiega;
5. przekonująco opisuje reakcje ludzi lub/i przedstawia wnioski i konsekwencje wydarzenia – счастливы, Никто не мог поверить, нам захватило дыхание, Все ошолбенели.

Konsekwencje zdarzenia są w opowiadaniu również – w zakończeniu opowiadania. W ten sposób, wymyślając całkiem banalną historyjkę, **zdający otrzymaliby pełne 5 punktów za treść!**

Odnieśmy się do kompozycji pracy:

Zdający:

1. tworzy wypowiedź spójną, harmonijną, podporządkowaną wyraźnej myśli przewodniej;
2. uwzględnia wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie), zachowując właściwe proporcje między nimi;
3. wykazuje pełną konsekwencję w układzie graficznym;
4. zachowuje objętość pracy w granicach określonych w poleceniu.

Za kompozycję autor opowiadania również otrzymałby najwyższą ocenę, która dla tego kryterium wynosi 4 punkty!

KRYTERIA OCENY: OPOWIADANIE (246 SŁÓW)

	Kryterium oceny	A	B	C
	zdający:	zdający:	zdający:	zdający:
POZIOM MERYTORYCZNY	I. TREŚĆ – rozumie wybrany temat – dostosowuje treść do formy: – określa tło akcji – odtwarza wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego – przedstawia wydarzenia główne – opisuje reakcje ludzi, przedstawia wnioski i konsekwencje wydarzenia – zna realia danego obszaru językowego (kryterium to wprowadzamy, jeżeli temat wymaga ich znajomości)	1. formułuje wypowiedź zgodną z tematem 2. określa czas, miejsce wydarzeń i bohaterów 3. logicznie odtwarza wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego 4. szczegółowo przedstawia wydarzenie główne 5. przekonująco opisuje reakcje ludzi, lub/i przedstawia wnioski i konsekwencje wydarzenia 6. poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź częściowo zgodną z tematem 2. określa tylko dwa z trzech elementów (czas, miejsce wydarzeń, bohaterów) 3. nie zawsze logicznie odtwarza wydarzenia prowadzące do wydarzenia głównego 4. niezbyt szczegółowo przedstawia wydarzenia główne 5. nie w pełni przekonująco opisuje reakcje ludzi, lub/i przedstawia wnioski i konsekwencje wydarzenia 6. na ogół poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź znacznie odbiegającą od tematu 2. określa tylko jeden z trzech elementów (czas, miejsce wydarzeń, bohaterów) lub nie określa ich 3. przedstawia wydarzenia nietworzące logicznego ciągu 4. nie przedstawia wydarzenia głównego 5. nie opisuje reakcji ludzi, lub/i nie przedstawia wniosków i konsekwencji wydarzeń 6. popełnia dość liczne błędy logiczne i/lub rzeczowe dotyczące realiów danego obszaru językowego
	PUNKTACJA 5 pkt.	5	4–3–2	1–0
POZIOM KOMPOZYCJI	II. KOMPOZYCJA: – tworzy spójny tekst – uwzględni wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) – zachowuje proporcje między częściami pracy – graficznie wyodrębni główne części pracy, – zachowuje określoną w zadaniu objętość pracy	1. tworzy wypowiedź w pełni spójną, harmonijną, podporządkowaną wyrażonej myśli przewodniej 2. uwzględni wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) zachowując właściwe proporcje między nimi 3. wykazuje pełną konsekwencję w układzie graficznym pracy 4. zachowuje objętość pracy w granicach określonych w poleceniu	1. tworzy wypowiedź częściowo spójną, harmonijną, zachowuje pewną logikę w tekście 2. pomija wstęp lub zakończenie lub realizuje je fragmentarycznie zachowując w miarę właściwe proporcje między częściami pracy 3. wyodrębni graficznie niektóre części pracy 4. przekracza podane granice objętości pracy do 10%	1. tworzy wypowiedź w dużym stopniu niespójną, niekonsekwentną 2. pomija dwie części pracy lub realizuje je fragmentarycznie, nie zachowuje właściwych proporcji między częściami pracy. 3. nie wyodrębni graficznie głównych części pracy 4. przekracza podane granice objętości pracy o ponad +/- 10%
	PUNKTACJA: 4 pkt.	4	3–2	1–0

ROZPRAWKA – Przyjrzyjmy się kryteriom oceny rozprawki w zakresie treści i kompozycji, a potem przeanalizujemy, w jaki sposób napisać dobrą rozprawkę.

KRYTERIA OCENY: ROZPRAWKA

	Kryterium oceny	A	B	C
	zdający:	zdający:	zdający:	zdający:
POZIOM MERYTORYCZNY	I. TREŚĆ – rozumie wybrany temat – dostosowuje treść do formy wypowiedzi: – formułuje tezę – omawia temat – podsumowuje temat – zna realia danego obszaru językowego (kryterium to wprowadzamy, jeżeli temat wymaga ich znajomości)	1. formułuje wypowiedź zgodną z tematem 2. prawidłowo formułuje tezę/antytezę adekwatną do tematu 3. omawia temat, trafnie dobierając argumenty za i przeciw 4. podsumowuje temat 5. poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź częściowo zgodną z tematem 2. formułuje tezę/antytezę pozostającą w związku z tematem 3. omawia temat, częściowo trafnie dobierając argumenty za i przeciw 4. podejmuje próbę podsumowania tematu 5. na ogół poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź znacznie odbiegającą od tematu 2. nieudolnie formułuje tezę/antytezę lub nie formułuje jej 3. omawia temat, często nietrafnie dobierając lub pomijając argumenty za i przeciw 4. podsumowanie nie wynika z tekstu rozprawki lub nie podsumowuje tematu 5. popełnia dość liczne błędy logiczne i/lub rzeczowe dotyczące realiów danego obszaru językowego
	PUNKTACJA: 5 pkt.	5	4-3-2	1-0
POZIOM KOMPOZYCJI	II. KOMPOZYCJA: – tworzy spójny tekst – uwzględnia wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) – zachowuje proporcje między częściami pracy – graficznie wyodrębnia główne części pracy, – zachowuje określoną w zadaniu objętość pracy	1. tworzy wypowiedź w pełni spójną, harmonijną, podporządkowaną wyraźnej myśli przewodniej 2. uwzględnia wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) zachowując właściwe proporcje między nimi 3. wykazuje pełną konsekwencję w układzie graficznym pracy 4. zachowuje objętość pracy w granicach określonych w poleceniu	1. tworzy wypowiedź częściowo spójną, harmonijną, zachowuje pewną logikę w tekście 2. pomija wstęp lub zakończenie lub realizuje je fragmentarycznie zachowując w miarę właściwe proporcje między częściami pracy 3. wyodrębnia graficznie niektóre części pracy 4. przekracza podane granice objętości pracy do 10%	1. tworzy wypowiedź w dużym stopniu niespójną, niekonsekwentną 2. pomija dwie części pracy lub realizuje je fragmentarycznie nie zachowuje właściwych proporcji między częściami pracy. 3. nie wyodrębnia graficznie głównych części pracy 4. przekracza podane granice objętości pracy o ponad +/- 10%
	PUNKTACJA: 4 pkt.	4	3-2	1-0

Poniżej utworzymy zarys rozprawki na temat, który pojawił się na maturze próbnej w grudniu 2005 roku.

Брать ли от родителей деньги на карманные расходы? – вырази свою opinię на ten temat w formie rozprawki.

Teza: Да, дети могут брать деньги. Я уверен в том, что...
albo Я считаю, что нельзя брать...
albo Маленькие да, но чем старше, тем больше должны быть самостоятельными...

Argumenty za:

1. (До 14 лет) дети не должны работать;
2. Дети сами возвращаются из школы - у них должны быть деньги - смогут купить себе мороженое, булочку, бутерброт... - чтобы дети не занимали денег у друзей, не занялись мелким воровством,
3. Подросткам родители должны давать деньги, например на билеты в кино... (Дети не должны нарушать основных правил, не покупать на эти деньги сигарет.) - работа может отвлекать детей от школы.
4. Подросткам родители должны давать деньги, - тогда дети научатся распоряжаться своими деньгами; научатся планировать свои расходы.

Argumenty przeciw:

1. Дети могут зарабатывать деньги (помочь соседу вымыть машину, могут посидеть, позаниматься с детьми знакомых, помочь им готовить уроки).
2. Ребята могут получать деньги в награду за выполнение обязанностей по дому;
3. Студенты живут с родителями, но должны подрабатывать (могут работать наней, инструктором по фитнесу), чтобы родителям было легче жить.
4. Если дети поймут, как трудно заработать деньги, научатся их уважать.

Podsumowanie:

Przemyśl własne argumenty za i przeciw. Wyszukaj własną tezę i wymyśl własne podsumowanie. Na tej podstawie spróbuj napisać rozprawkę, pamiętając o konstrukcji tej formy wypowiedzi.

Następnie samodzielnie ją przeanalizuj. Sprawdź:

- czy napisana przez siebie rozprawka jest w całości zgodna z tematem;
- czy we wstępie postawiłeś tezę adekwatną do tematu;
- czy omawiając temat, wysunąłeś argumenty za i przeciw;
- czy przytoczyłeś dowody na poparcie swoich argumentów;
- czy w zakończeniu wypowiedzi wyciągnąłeś wnioski, a podsumowanie tematu wynika logicznie z treści rozprawki.

PISZĄC ROZPRAWKĘ, UŻYWAJ WYRAŻEŃ WPROWADZAJĄCYCH KOLEJNE ARGUMENTY W SPOSÓB UPORZĄDKOWANY I LOGICZNY.

Poniższe wyrażenia mogą ci się przydać niezależnie od tego, jaki będzie temat twojej rozprawki na egzaminie:

JAK WYRAZIĆ WŁASNE ZDANIE:

Я не сомневаюсь в том, что...
Я думаю, что...
Я считаю, что...

JAK PODKREŚLIĆ PRZEKONANIE O CZYMŚ:

Примером здесь может послужить...
Нет сомнений, что...
Без сомнения можно сказать, что...
Я уверен/уверена в том, что...
Конечно...
Действительно...
На самом деле...

JAK UPORZĄDKOWAĆ WYPOWIEDŹ, WPROWADZIĆ KOLEJNE ARGUMENTY:

С одной стороны...
С другой стороны...
Во-первых... Во-вторых...
в -третьих...
Сначала
Прежде всего...
Сперва...
В первую очередь...
Потом,
затем...
далее...
Впоследствии...
В дальнейшем...

JAK PODSUMOWAĆ:

В итоге можно сказать...
В результате...
Я считаю, что...
Я (не) согласен...

Styl rozprawki powinien być jak najbardziej formalny, bez zbędnych emocji.

Pamiętaj o układzie graficznym twojej pracy – kolejne części pracy rozpoczynaj od nowego akapitu.

RECENZJA

Przyjrzyjmy się kryteriom oceny recenzji w zakresie treści i kompozycji, a potem przeanalizujemy, w jaki sposób napisać dobrą recenzję.

KRYTERIA OCENY: RECENZJA (POZIOM MERYTORYCZNY)

	Kryterium oceny	A	B	C
	zdający:	zdający:	zdający:	zdający:
POZIOM MERYTORYCZNY	I. TREŚĆ – rozumie wybrany temat – dostosowuje treść do formy wypowiedzi: – podaje informacje o recenzowanej pozycji – podaje informacje o zawartości treściowej recenzowanej pozycji – ocenia – poleca bądź nie, podając przyczyny – zna realia danego obszaru językowego (kryterium to wprowadzamy, jeżeli temat wymaga ich znajomości)	1. formułuje wypowiedź zgodną z tematem 2. podaje pełną informację o recenzowanej pozycji (twórca, okoliczności powstania dzieła, okoliczności odbioru) 3. podaje krótką informację o zawartości treściowej recenzowanej pozycji (np. skrót fabuły, prezentacja głównych postaci, problematyki) 4. dokonuje pełnej, wieloaspektowej oceny (np. fabuły, akcji, pracy reżysera, gry aktorów, scenografii, opracowania muzycznego, sposobu ekspozycji obiektów na wystawie) 5. poleca bądź nie, wskazując na walory/wady recenzowanej pozycji 6. poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź częściowo zgodną z tematem 2. podaje częściową informację o recenzowanej pozycji lub pomija niektóre istotne informacje 3. podaje zbyt szczegółową lub zbyt ogólną informację o zawartości treściowej utworu 4. dokonuje niepełnej oceny uwzględniając niektóre elementy 5. poleca bądź nie, nie wskazując na walory/wady recenzowanej pozycji 6. na ogół poprawnie posługuje się wiedzą dotyczącą realiów danego obszaru językowego	1. formułuje wypowiedź znacznie odbiegającą od tematu 2. podaje ogólnikową, mało konkretną informację o recenzowanej pozycji lub pomija większość informacji 3. streszcza utwór lub nie przedstawia zawartości treściowej recenzowanej pozycji 4. dokonuje bardzo pobieżnej oceny lub nie dokonuje oceny 5. nie uwzględnia tego elementu 6. popełnia dość liczne błędy logiczne i/lub rzeczowe dotyczące realiów danego obszaru językowego
	PUNKTACJA: 5 pkt.	5	4–3–2	1–0

W materiałach diagnostycznych w grudniu 2005 roku (czyli na próbnym egzaminie maturalnym) nie było tematu wymagającego napisania recenzji. Taki temat był natomiast na maturze w maju 2005 roku.

KRYTERIA OCENY: RECENZJA (POZIOM KOMPOZYCJI)

	Kryterium oceny	A	B	C
	zdający:	zdający:	zdający:	zdający:
POZIOM KOMPOZYCJI	II. KOMPOZYCJA: - tworzy spójny tekst: - uwzględnia wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) - zachowuje proporcje między częściami pracy - graficznie wyodrębnia główne części pracy, - zachowuje określoną w zadaniu objętość pracy	1. tworzy wypowiedź w pełni spójną, harmonijną, podporządkowaną wyrażonej myśli przewodniej 2. uwzględnia wszystkie części pracy (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) zachowując właściwe proporcje między nimi 3. wykazuje pełną konsekwencję w układzie graficznym pracy 4. zachowuje objętość pracy w granicach określonych w poleceniu	1. tworzy wypowiedź częściowo spójną, harmonijną, zachowuje pewną logikę w tekście 2. pomija wstęp lub zakończenie lub realizuje je fragmentarycznie zachowując w miarę właściwe proporcje między częściami pracy 3. wyodrębnia graficznie niektóre części pracy 4. przekracza podane granice objętości pracy do 10%	1. tworzy wypowiedź w dużym stopniu niespójną, niekonsekwentną 2. pomija dwie części pracy lub realizuje je fragmentarycznie nie zachowuje właściwych proporcji między częściami pracy. 3. nie wyodrębnia graficznie głównych części pracy 4. przekracza podane granice objętości pracy o ponad +/- 10%
	PUNKTACJA: 4 pkt.	4	3-2	1-0

„Napisz recenzję ulubionego czasopisma młodzieżowego.”

Spróbujmy przyjrzeć się, co powinna zawierać recenzja **ulubionego czasopisma młodzieżowego**.

Jeżeli decyduję się napisać recenzję czasopisma, które regularnie kupuję i czytam, to znaczy, że ogólnie rzecz biorąc, mam dobrą opinię na temat tego wydawnictwa. „Ogólnie rzecz biorąc” – bo mogą być w tym czasopiśmie rubryki, które z różnych względów budzą moje wątpliwości.

Wstęp: Czasopismo młodzieżowe – co rozumiem pod tym hasłem.

Материалы и статьи предназначенные для молодёжи...

Темы

Спорт, советы на тему...

Мода

Проблемы

Для девушек

Советы...

Письма/ответы

Кроссворды

Рассказы, репортажи...

Jakie czasopisma młodzieżowe wydawane są w Polsce i czym się między sobą różnią.

Отличается тем...

Czym wyróżnia się to czasopismo?

Характерная черта...

Для него характерно то, что...

Opis, dane:

Jakie to czasopismo?

Tytuł, częstotliwość ukazywania się, wydawnictwo, nakład, szata graficzna (zdjęcia, rysunki, czarno-białe czy kolorowe), redaktor naczelny, stali felietoniści, stali znani współpracownicy, dziennikarze.

Stałe rubryki:

Название

Выходит...

Еженедельник... издательство, тираж, цветные (чёрно-белые) иллюстрации, главный редактор, известные, знаменитые авторы, журналисты... постоянные сотрудники... ведут рубрики, пишут в...

Część oceniająca:

Moje ulubione rubryki – moje zainteresowania.

Я читаю, Листать, просматривать, интересные, умные, новые статьи, мнения, новости, известия...

Moja opinia o tych rubrykach, które są dla mnie ważne:

Для меня особенно важно, особенно интересно...

По-моему,

Я считаю...

Moja opinia o tych rubrykach, które dla mnie nie są ważne, ale mogą zainteresować innych czytelników:

Некоторые читатели интересуются...

Другие читатели...

Rekomendacja:

Polecam innym – z jakich powodów?

Стоит читать. Стоит подписаться на... и получать регулярно на дом...

Стоит покупать и собирать...

Я рекомендую...

A teraz spróbuj samodzielnie zrecenzować wybrane czasopismo młodzieżowe.

Pisz jak najwięcej recenzji. Przygotuj informacje o: wybranej sztuce teatralnej, o dwóch lub trzech filmach różnego gatunku (np. komedia, dramat, sensacja, film rysunkowy), o książce, o wystawie.

Gdy przystępujesz do napisania recenzji, zawsze zastanów się nad tym, czego sam chciałbyś się dowiedzieć o danym dziele! Pomyśl, dlaczego warto je obejrzeć, czy też przeczytać.

W ten sposób „rozłożyliśmy egzamin na części pierwsze”. Przeanalizowaliśmy wszystkie typy zadań.

I to właściwie wszystko, co mogę ci podpowiedzieć.

Mam nadzieję, że skorzystasz z tych wskazówek i że może pomogą ci one dobrze zdać egzamin. Nie bój się, rozplanuj pracę i spokojnie zacznij przygotowania do egzaminu.

Ни пуха ни пера!